

Vedlegg 1 – Delmål med strategier under prosjektet «Den dyktige bonden»

Delmål 1				
Redusere klimagassutslipp fra landbruket på Hadeland og i Østre Toten		<i>Landbrukssektoren på Hadeland og i Østre Toten står for en betydelig andel av regionens samlede utslipp. Det er derfor viktig at næringa tar ansvar for å redusere sine utslipp.</i>		
Strategi - dette vil vi gjøre		Tiltak - slik vil vi gjøre det	Tid	Aktivitetsmål
1a	Vurdere aktuelle tiltak og eventuelt klimagasseffekten av disse på enkeltgårder.	Bruk av klimakalkulator.	2019-2020	Antall gårdsbruk som har foretatt en vurdering av egen gård ved hjelp av klimakalkulator
1b	Etablere pilotanlegg for biogassproduksjon.	<i>1b1</i> Kurs og fagdager om biogassanlegg: Vurdering for egen drifts økonomi, behov og kapasitet.	2019-2020	Antall fremmøtte på kurs og fagdager.
		<i>1b2</i> Direkte rådgivning i en planleggings- og gjennomføringssituasjon.	Løpende gjennom hele perioden	Antall rådgivningstimer brukt.
		<i>1b3</i> Hjelp til å danne nettverk for anskaffelse av råmateriale og avsetning av gass.	2019-2020	Antall nettverksforbindelser knyttet.
		<i>1b4</i> Finne gode samarbeidspartnere som ønsker å investere i anlegg på egen gård eller i fellesskap med andre.	Løpende gjennom hele perioden	Antall pilotanlegg under prosjektering i løpet av prosjektperioden.
1c	Økt bruk av drivstoff med lavt klimafotavtrykk på landbruksmaskiner.		Høsten 2020	
1d	Mer energieffektiv kjøring med landbruksmaskiner.	Kurs i energieffektiv kjøring med traktor og ev. andre landbruksmaskiner	Høsten 2019	Antall deltagere på kurs.
1e	Bedre organisering av jordleieforhold for å unngå unødig lange transportetapper.		Løpende gjennom hele perioden	
1f	Økt bruk av ny og eksisterende teknologi som gir lavere klimafotavtrykk.	<i>1f1</i> Presisjonslandbruk	2020-2021	
		<i>1f2</i> Ny gjødslingsteknologi	2020-2021	
		<i>1f3</i> Bruk av roboter/droner til landbruksformål	2020-2021	
		<i>1f4</i> Undersøke muligheten for låneordning for robot/presisjonsteknologi og fossilfrie landbruksmaskiner	Løpende gjennom hele perioden	
1g	Energieffektivisering av oppvarming i bygningsmassen og utfasing av fossil brensel til oppvarmingsformål.	<i>1g1</i> Energirådgivningstjeneste for gårdbrukere	2020-2021	Antall rådgivningstimer. kwh reduksjon ved gjennomførte tiltak.
		<i>1g2</i> Kurs om alternativer til oljefyring	2021	Antall deltagere på kurs.
1h	Etablere pilotanlegg for solcelleenergi på låvetak	<i>1h1</i> Kursing, direkte rådgivning og bruk av klimakalkulator.	2019-2020	
		<i>1h2</i> Hjelp til å komme i kontakt med nettselskaper for tegning av plusskunde kontrakter.	2019-2020	

Delmål 2				
Øke karbonbinding i landbruket på Hadeland og i Østre Toten		<i>Landbruket kan, gjennom flere tiltak, øke mengden karbon bundet opp i jord- og skogbruksarealer.</i>		
Strategi - dette vil vi gjøre		Tiltak - slik vil vi gjøre det	Tid	Aktivitetsmål
2a	Veilede jordbruket til å øke karbonlagringen i jorda gjennom endret jordbearbeiding og vekstskifter.	Gjennomføre kurs om karbonlagring i jord	Løpende gjennom hele perioden	Antall deltagere på kurs
2b	Økt bruk av fangvekster		Løpende gjennom hele perioden	
2c	Veilede skogbruksnæringa til å drive stedstilpasset skogplanting, blant annet ved tilpasset treslag til bonitet og å bytte treslag på råte-mark	Samarbeid med skogplanprosjekt og skogbruksveiledere om veiledning i oppfølging av skogbruksplaner.	2020-2021	
2d	Stimulerer til produksjon og bruk av biokull	2d1	Spre erfaringer fra uttesting av biokull i Oppland og andre områder	2019-2021
		2d2	Mulighetsstudie for lokal biokullproduksjon	2019-2021

Delmål 3				
Redusere avrenning til vassdrag fra landbruket på Hadeland og i Østre Toten				
Strategi - dette vil vi gjøre		Tiltak - slik vil vi gjøre det	Tid	Aktivitetsmål
3a	Endret jordbearbeiding	Kurs og veiledning	2019-2021	Antall deltakere på kurs og antall som får veiledning.
3b	Bedre drenering og grøfting	Kurs og veiledning på gårdsnivå	2019-2021	
3c	Mer målrettet bruk av gjødselplan	Kurs i gjødselhåndtering	2019-2021	
3d	Bruk av grasdekte vannveger	Kurs og veiledning på gårdsnivå	2019-2021	
3e	Etablering av grassoner mot vassdrag	Kurs og veiledning på gårdsnivå	2019-2021	
3f	Rett skjøtsel av kantsoner mot vassdrag	Kurs og veiledning på gårdsnivå	2019-2021	
3g	Etablere nye fangdammer innenfor vannområder i regionen; Randsfjorden og Mjøsa	Stimulere til oppfølging av tiltaksplaner fra Vannmiljørådgiving	2019-2021	
3h	Etablere demonstrasjonsområde med hidrotekniske tiltak: Fangdam, grasdekte vannveger mm.	Stimulere til oppfølging av tiltaksplaner fra Vannmiljørådgiving	2019-2021	
3i	Arbeide for å avklare omfanget av meldeplikt for jordbrukstiltak i nedslagsfeltet til kalksjøer	Gjennomgang av tidligere gjennomført prosjekt for gårdsbruk i nedslagsfelt til kalksjøer	2019-2021	
3j	Bedre utnytting av husdyrgjødsel som ressurs	Utvikle nye løsninger for distribuering av husdyrgjødsel	2019-2021	

Delmål 4

Sørge for en mest mulig effektiv utnyttelse av tilgjengelige beiteressurser.

Strategi - dette vil vi gjøre**Tiltak - slik vil vi gjøre det****Tid****Aktivitetsmål**

4a	Ta i bruk utmarksbeite i områder med tilgjengelige ressurser.	4a1	Ta i bruk ny teknologi for kontroll av husdyr på beite.	Løpende gjennom hele perioden
		4a2	Stimulere til konfliktdependende tiltak i områder med boliger, hytter og tidvis forekomst av rovdyr.	Løpende gjennom hele perioden